

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Bibliotheca Smithiana, Seu Catalogus Librorum D. Josephi Smithii Angli Per Cognomina Authorum Dispositus

Pasquali, Giovanni Battista

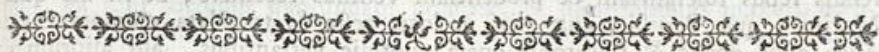
Venetiis, 1755

Appianus [i] Alexandrinus.

urn:nbn:de:gbv:45:1-844

lore saucius, ex agitudine morbum contraxit, & paucos intra dies mortem obiit, Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Mox ubique populationes factæ, Laudum & Placentia sub Venetum venit imperium; & ut fama constans, & una omnium lingua testatur, nisi livor amulorum, & felicitatis comes semper invidia, & hostis vaframenta, ne tuis sapientissimis consiliis Senatus Venetus fidem adhiberet, per insidias obtulisset, Mediolanum ipsum sub Venetorum juga pervenisset, atque inde illi universæ terræ marique imperassent. Illud tua de continentia, integritate, innocentia, occurrit sæculis omnibus celebrandum, Fabriciis, Curiis, Æmiliis, Catonibus sane conferendum, quod in tanta opum, auri, & spoliorum facultate, atque licentia, cum tui locupletandi (a) occasio, nihilo divitior domum revertisti. Quin pecuniæ publicæ parcus & sobrius administrator majorem in continenda, quam in adipiscenda pecunia gloriam collocasti. Nihil enim tam angusti animi esse, quam amare divitias; nihil tam fortissimi, quam illas ad liberalitatem munificentiamque convertere constituisti. His ipsis de causis Strabo e Græcia in Italiam nuper adventans triumphaturus est tam illustrem nactus hospitem; præsertim quia certior factus est, te, orbe peragrato, maria, terras, portus, insulas, littora, montes, lacus, flumina, de quibus dicturus est, noscitate, & proinde eos tibi gratias habiturum, ut quorumque iter & cursus aget, nomen tuum disseminet, maxime cum tantum opus, quod Pontifex inchoarat, mancum, imperfectumque reliquerat, Magnanimus eques Jacobus Antonius Marcellus confectum & absolutum sua opera & cura reddidit. Unde litterarii ordinis homines, & studiorum ac latinæ eruditionis professores perpetuo sibi etiam atque etiam devinxit officio.

(a) deest verbum

APPIANUS [1] ALEXANDRINUS.

Venetis, per Vindelinum Spirenses, MCCCCLXXII.

*Ad Gloriosissimum & invictissimum Principem Alfonso Aragonum
& utriusque Siciliae Regem in libros civilium bellorum*

S. P. Q. R. P. Candidi [2] Prologus.

Parthorum Regem, ut ab Anneo accepimus, sine munere salutare nemo potest. Ego vero, gloriosissime Rex, cum tuam virtutem, humanitatemque considero, tum cæteras naturæ dotes, quibus inter ætatis nostræ Principes vel in primis illustris es, sublime ingenium, summam

[1] Appiani Historiam e Græco in Latinum veritè Philæphus, non quod Reipublicæ Litterariæ profecerit, sed quod aliorum errata notaret. Quam invidus & male feriatas Vir fuerit Philæphus, ignorat nemo. Sic ille in epistola ad Hieronymum Castellum lib. xxxi. pag. 219. Ego Appianum historiographum Latinum reddere sum aggressus, ne istius vestri Petri Candidi Decembris barbaria & inscitia diutius Latinas aures inceptis suis obrundat.

[2] Petrus hic est Candidus Decembrius Vigelevanensis, ex Parente Uberto natus, qui tam

Græcam quam Latinam linguam calluit maxime. Ad ejus tumuli latus hoc ei præfigitur elogium: P. Candidus Vigelevanensis Miles, Philippi Mariae Ducis Secretarius, subinde Mediolanensium libertati præiit, patique modo sub Nicolao Papa V. & Alphonso Aragonum Rege meruit, operumque a se editorum libros supra CXXVII. vulgaribus exceptis, posteritati memorieque reliquit. Plura de illo Corta in Museo Novariensi pag. 250. & Clar. Saxius in Hist. Typogr. Litter. Mediol. col. cexci.

mam caritatem, summam continentiam, nulla ratione adduci possum, ut non plaris apud te fidem meam esse existimem, quam ulla opes: quippe cum te indigentibus & veluti e naufragio emeris, quamquam ignotis, offerre videam pias manus. Cæterum nec sine munere ad te veni, nec vacuis, ut ajunt, manibus tuam majestatem sum adoraturus. Nam cum priores Appiani libros Libycum, Syriam, Parthicum & Mitridaticum Nicolao Quinto summo Pontifici, dum in humanis ageret, e græco transtuliffem; reliquos civilium bellorum commentarios, quæ Senatus Populusque Romanus invicem gessit, nondum editos aut perfectos a me, ad quem potius mitterem, quam ad te, invictissime Princeps, Hispaniæ pariter & Italiæ nostræ decus, & qui non minus optimarum artium studiis & litteris, quam armis inclitus es atque memorandus. Accipies igitur novum opus, nec indignum regio animo regioque conspectu tuo; sed quod cum præfatis illis voluminibus, ab his qui historias scripsere posteritati traditis, facile conferri queat. Quod si in contrarium nonnulli refragentur, (ut æmulatorum mos est) quem velint, ex Latinis in medium adducant, sive Crispum, sive Cæfarem, sive Curtium, sive alia vulgata doctorum nomina eorum, qui historias scripserunt, nullos ex his qui cum civilibus Appiani libris conferri possint invenient; si historiæ pulchritudinem & varietatem, si orationum copiam, si bellorum magnitudinem, & eorum qui gessere gloriam & famam, non eloquentiæ lenocinia metiri velint. Cujus tamen nec hi quidem omnino expertes sunt. Deinde cum Romanorum facinora omnia ut magnifica & præclara celebrentur, quid magnificentius aut præclarior ab illis actum asseremus, quam cum exteris relictis inter se vertere manus? Et quanquam illa nefanda & horrenda sint, illustria tamen habebantur, si ducum excellentiam, militum præstantiam, præcipuam in perferendis rebus tolerantiam & prudentiam velimus recensere; ut in his quæ Mutinæ, quæ Perusii, quæ aliis in locis gesta & translata memorantur. Adeo quod doctis & Ciceronis opera quotidie versantibus, aut aliorum, qui de Romanis scripsere, nihil utilius aut necessarium magis dicet quispiam, quam historiam per partes concisam, & a variis auctoribus hinc inde disjectam vixque quodammodo intelligibilem ordine suo inspicere; & quæ in philippicis, quæ in familiaribus epistolis & ad Atticum a Cicerone præscribuntur intelligere. Ego medius fidius dum hæc lego, non audire Romanorum gesta ut hætenus consueveram, verum intelligere, nec intelligere tantum, sed interesse mihi videor; ita suo ordine singula apposita & descripta sunt. Quod a græco homine tam accurate diligenterque fieri potuisse, utique admirarer, nisi jam perspectum haberem & cognitum, quod luce clarius intueri datur, ex Augusti commentariis, quos de vita sua edidit (ut Suetonius refert) hos libros desumptos & exaratos extitisse: sed hæc suo loco in Illyriorum bellis, quæ ab eodem sunt gesta, sexto hujus operis aperte describentur. Nunc civilium bellorum motus, qui a Romanis prodire, referemus.